

EcoTierra- ecologisch adviesbureau

Terpweg 10 te Putten

- Quickscan in het kader van de Flora- en faunawet -

Opdrachtgever	VanWestreenen BV Anthonie Fokkerstraat 1a 3772 MP Barneveld
Contactpersoon	Mevrouw H. van Wessel
Datum veldbezoek	13 november 2015
Uitvoerend ecooloog	ing. J.M. de Wever
Kenmerk rapport	Q2015.039-Quickscan flora en fauna Terpweg 10 Putten
Datum rapport	16 november 2015
Auteur	ing. J.M. de Wever
Paraaf	

EcoTierra-ecologisch adviesbureau
Margijnenenk 12
7415 JZ Deventer

www.ecotierra.nl
info@ecotierra.nl
0570-597418

→ **Draagvlak voor natuur is de basis voor natuurbescherming**

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en EcoTierra-ecologisch adviesbureau, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING

1 INLEIDING	6
1.1 AANLEIDING	6
1.2 DOELSTELLING	6
1.3 VOLLEDIGHEID ONDERZOEK	6
1.4 GELDIGHEIDSDUUR RAPPORT	7
2 ONDERZOEKSOPZET	8
2.1 DESKRESEARCH	8
2.2 VELDBEZOEK	8
3 SITUATIEBESCHRIJVING	9
3.1 HUIDIGE SITUATIE	9
3.2 GEWENSTE TOEKOMSTIGE SITUATIE EN VOORGENOMEN INGREPEN	12
4 BEVINDINGEN ONDERZOEK	13
4.1 BEVINDINGEN DESKRESEARCH	13
4.2 BEVINDINGEN VELDONDERZOEK	13
5 EFFECTENBEOORDELING	15
5.1 EFFECTEN BESCHERMDE GEBIEDEN	15
5.2 EFFECTEN SOORTEN	15
6 CONCLUSIE EN VRIJBLIJVEND ADVIES	18
6.1 CONCLUSIE	18
6.2 VRIJBLIJVEND ADVIES	19

BIJLAGEN

1. Waarnemingen
2. Wettelijk kader
3. Literatuurlijst

SAMENVATTING

In opdracht van VanWestreenen BV heeft EcoTierra- ecologisch adviesbureau aan de Terpweg 10 te Putten een quickscan flora en fauna uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet en overige (natuur)wetgeving.

Het plangebied ligt ten zuidwesten van de kern van Putten en betreft een agrarisch perceel met diverse opstallen. Tussen de stallen is het grotendeels verhard. Er zijn weinig groenstructuren aanwezig binnen het plangebied, met uitzondering van een kleine boomgaard en een bomensingel aan de westzijde van het plangebied. De bestaande woning met aangebouwde garage en bijbehorende tuin maken geen onderdeel uit van het plangebied. Het plangebied is niet gelegen in het GNN (gelegen op circa 600 meter), de GO of nabij (>3.000 meter) een Natura2000-gebied. Binnen het plangebied zijn geen beheertypen aanwezig.

De aanleiding voor het uitvoeren van onderhavige quickscan is de gewenste bouw van twee woningen met bijgebouwen. In het kader van de Rood-voor-rood-regeling zullen bijna alle aanwezige opstallen worden geamoveerd, met uitzondering van de woning met aangebouwde garage. Er zullen geen watergangen worden gedempt. Wel zullen er enkele groenstructuren worden gerooid. Het perceel zal landschappelijk worden ingepast. Deze ingrepen vallen binnen de Flora- en faunawet onder het belang j: de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Onderhavige quickscan is gebaseerd op een bronnenonderzoek en een veldbezoek. Dit veldbezoek heeft op 13 november 2015 plaatsgevonden.

Voor toelichting bij de conclusies dient hoofdstuk vijf geraadpleegd te worden.

Conclusies	
Beschermde gebieden	De voorgenomen ingrepen zullen geen negatief effect hebben op beschermde (natuur)gebieden.
Soortgroepen	Flora Er zijn geen beschermde wilde soorten aangetroffen.
	Vogels In de te amoveren opstallen en de te rooien groenstructuren kunnen algemeen voorkomende vogels broeden. → De rooi- en sloopwerkzaamheden dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden. In het verleden is er een enkele keer een steenuil wargenomen op het dak van een schuur. → Er zijn geen concrete aanwijzingen/ sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid/ nestlocatie van een exemplaar; → Er zullen binnen het perceel speciale nestkasten voor de steenuil worden opgehangen; → Er zal een extra controle komen in het voorjaar om met zekerheid te kunnen uitsluiten dat de soort een broedlocatie heeft binnen het plangebied; → Het functionele leefgebied van de steenuil zal niet significant worden aangetast.

	Grondgebonden zoogdieren Er zijn geen exemplaren van streng of strikt (tabel 2 of 3) beschermde soorten of verblijf- en/of voortplantingsplaatsen ervan aangetroffen. Algemeen voorkomende soorten (tabel 1) kunnen voorkomen.
	Vleermuizen Er zijn geen geschikte verblijf- en/of voortplantingsplaatsen voor gebouw- of boombewonende soorten aanwezig binnen het plangebied. Tevens betreft het plangebied geen essentieel foerageergebied en zullen er door de ingreep geen essentiële vliegroutes verloren gaan.
	Amfibieën, reptielen en vissen Er zijn geen vaste verblijf- en/of voortplantingsplaatsen of exemplaren van streng en strikt beschermde overige soorten waargenomen. Algemeen voorkomende soorten (tabel 1) kunnen voorkomen.
	Ongewervelden/ overige soorten Er zijn geen vaste verblijf- en/of voortplantingsplaatsen of exemplaren van streng en strikt beschermde overige soorten waargenomen.
Flora- en faunawet	Op basis van de bevindingen kan geconcludeerd worden dat in de huidige situatie er <u>geen</u> procedurele gevolgen zijn aangaande de voorgenomen ingreep. → De verwachting is dat er geen nestlocatie aanwezig is van de steenuil. Een nader onderzoek in het voorjaar van 2016 zal dit bevestigen of ontkrachten. → Bij de onverwachte aanwezigheid van een nestlocatie zal er een ontheffing Flora- en faunawet aangevraagd moeten worden en een ecologisch werkprotocol moeten worden opgesteld, met daarin o.a. de te nemen mitigerende maatregelen; → Er zijn voor de steenuil relatief eenvoudig maatregelen te nemen om een eventueel verlies aan een vaste verblijfplaats te mitigeren. De opdrachtgever wil graag de soort binnen het perceel krijgen. Er zullen in dat kader speciale steenuilkasten worden opgehangen; → De doorgang van het project zal bij een eventuele aanwezigheid van een steenuil niet in gevaar komen. Ook kan de bestemmingsplanwijziging alvast worden ingezet. → Overige nadere onderzoeken of ontheffingsaanvragen zijn niet noodzakelijk; → Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor in het wild levende dieren en hun leefomgeving; → Voor algemeen voorkomende soorten (Tabel 1) geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft.

1 INLEIDING

In opdracht van VanWestreenen BV heeft EcoTierra- ecologisch adviesbureau aan de Terpweg 10 te Putten een quickscan flora en fauna uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet en overige (natuur)wetgeving.

1.1 Aanleiding

De aanleiding voor het uitvoeren van onderhavige quickscan is de gewenste bouw van twee woningen met bijgebouwen. In het kader van de Rood-voor-rood-regeling zullen bijna alle aanwezige opstallen worden geamoveerd, met uitzondering van de woning met aangebouwde garage. Er zullen enkele groenstructuren worden gerooid. Het perceel zal landschappelijk worden ingepast.

De beschreven activiteiten kunnen negatieve gevolgen hebben voor aanwezige flora- en faunasoorten op de locatie en de directe omgeving.

In verband met de inwerktreding van de Flora- en faunawet op 1 april 2002 is het noodzakelijk om voorafgaande aan bouw- en/ of sloopactiviteiten te toetsen of de geplande activiteiten geen negatief effect hebben op beschermde plant- en/of diersoorten en leefgebieden.

1.2 Doelstelling

Het doel van onderhavige quickscan is inzicht geven of de voorgenomen activiteiten een overtreding van de vigerende natuurwetgeving tot gevolg hebben.

Om dit inzicht te verkrijgen worden de volgende vragen beantwoord;

- zijn er binnen het plangebied beschermde dier- en plantsoorten aangetroffen en/of worden deze verwacht?
- wat is de juridische status van deze soorten?
- liggen er beschermde natuurgebieden, zoals hert GNN of Natura2000-gebieden in de directe omgeving?
- hebben de voorgenomen activiteiten een (significant) negatief effect op deze soorten of gebieden?
- wat zijn de gevolgen en dienen er (mitigerende) maatregelen genomen te worden?
- dient er een nader onderzoek uitgevoerd te worden?
- dient er een ontheffing aangevraagd te worden?

1.3 Volledigheid onderzoek

Een quickscan is een momentopname en kan slechts in beperkte mate uitsluitel geven over de aan- of afwezigheid van soorten. Het kan voorkomen dat soorten niet worden waargenomen tijdens het veldbezoek. Aan de hand expert-judgement en bekende ecologische principes zal een inschatting worden gemaakt over het wel of niet voor kunnen komen van beschermde plant- en diersoorten. Verder is de quickscan geen veldinventarisatie. Veldinventarisaties omvatten meerdere opnamerondes die seizoensgebonden zijn en volgens standaardmethoden worden uitgevoerd. Onderhavige rapportage is opgesteld op basis van het voorschrift zoals opgenomen in het aanvraagformulier "Aanvraag ontheffing, ingevolge artikel 75C Flora- en faunawet".

1.4 Geldigheidsduur rapport

Voor onderzoeken waar alleen soorten van tabel 1 en/of 2 van de Flora- en faunawet aan de orde zijn, mag in principe worden volstaan met een geldigheid van 5 jaar. Hierbij geldt dat er in die periode weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen hebben opgetreden en dat de wetgeving gelijk is gebleven. Bij onderzoeken naar strikt beschermde soorten (tabel 3 soorten en vogels) geldt in principe dat onderzoeksgegevens maximaal 3 jaar oud mogen zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn. (bron: ministerie van Economische Zaken).

2 ONDERZOEKSOPZET

In onderhavige quickscan is de locatie gescreend op de aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten. Er is gestart met een deskresearch en vervolgens is de locatie bezocht.

2.1 Deskresearch

Alvorens het terrein is bezocht zijn diverse (digitale) verspreidingsatlassen geraadpleegd. De waarnemingen zijn gedaan tussen 2010 en 2015. Hierdoor is indicatief een beeld verkregen of er streng en strikt beschermde soorten voorkomen in het kilometer-/uurhok waarin het plangebied is gelegen.

Diverse kaarten (waaronder kernkwaliteiten GNN en GO, Natura2000 en natuurbeheerplan) van de provinciale site www.gelderland.nl zijn geraadpleegd op 13 november 2015.

2.2 Veldbezoek

Het plangebied is op 13 november overdag bezocht. Ten tijde van veldbezoek was het overwegend zonnig (aan het einde regen) met een temperatuur van rond de 14°C.

Tijdens het veldonderzoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, graafsporen, nesten, hollen, uitwerpselen, haren, etc.).

Het onderzoek is uitgevoerd door een ecooloog met een relevante HBO-opleiding en ruime ervaring met het uitvoeren van quickscans. Tevens worden door de ecooloog diverse relevante cursussen gevolgd, symposia en congressen bezocht en diverse vakbladen en nieuwsbrieven gelezen om de laatste ontwikkelingen te volgen. De onderzoeker is in het bezit van diverse certificaten, waaronder 'Zorgvuldig handelen Flora- en faunawet, ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, niveau 4. IPC Groene Ruimte (door Stadswerk erkend certificaat)'.

Tijdens het veldonderzoek zijn de bewoners van de te handhaven woning/ initiatiefnemers geïnterviewd.

3 SITUATIEBESCHRIJVING

In dit hoofdstuk zijn de onderzoekslocatie en de voorgenomen activiteiten beschreven. Op onderstaande afbeelding is het plangebied weergegeven waarbinnen de activiteiten daadwerkelijk plaatsvinden. Tijdens het veldbezoek is ook de directe omgeving van dit onderzoeksgebied bekeken.

3.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt ten zuidwesten van de kern van Putten en betreft een agrarisch perceel met diverse opstallen. De opstallen bestaan met name uit varkensschuren. Enkele schuren waren ten tijde van het onderzoek nog in gebruik als varkensverblijf of als opslagplaats. Tussen de stallen is het grotendeels verhard. Er zijn weinig groenstructuren aanwezig binnen het plangebied, met uitzondering van een kleine boomgaard en een bomensingel aan de westzijde van het plangebied. Aan de noordzijde is een te handhaven berken-/ elzensingel aanwezig met daarnaast een sloot.

De bestaande woning met aangebouwde garage en bijbehorende tuin maken geen onderdeel uit van het plangebied.

De directe omgeving bestaat voornamelijk uit agrarische percelen.

Foto's: Indrukken de te amoveren opstallen.

Foto's: Indrukken de te amoveren opstallen.

Foto's: Indrukken de te amoveren opstallen.

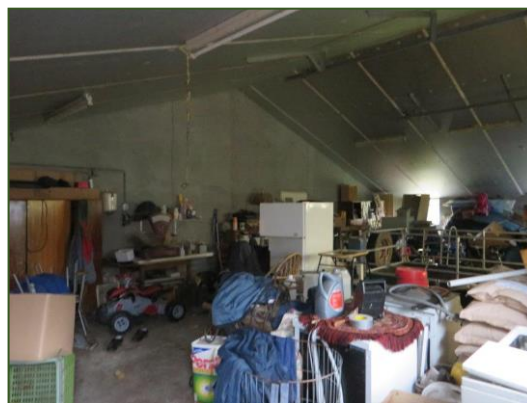

Foto's: Indrukken de te amoveren opstallen.

Foto's: Indrukken de te amoveren opstallen.

Foto's: Indrukken aanwezige groenstructuren.

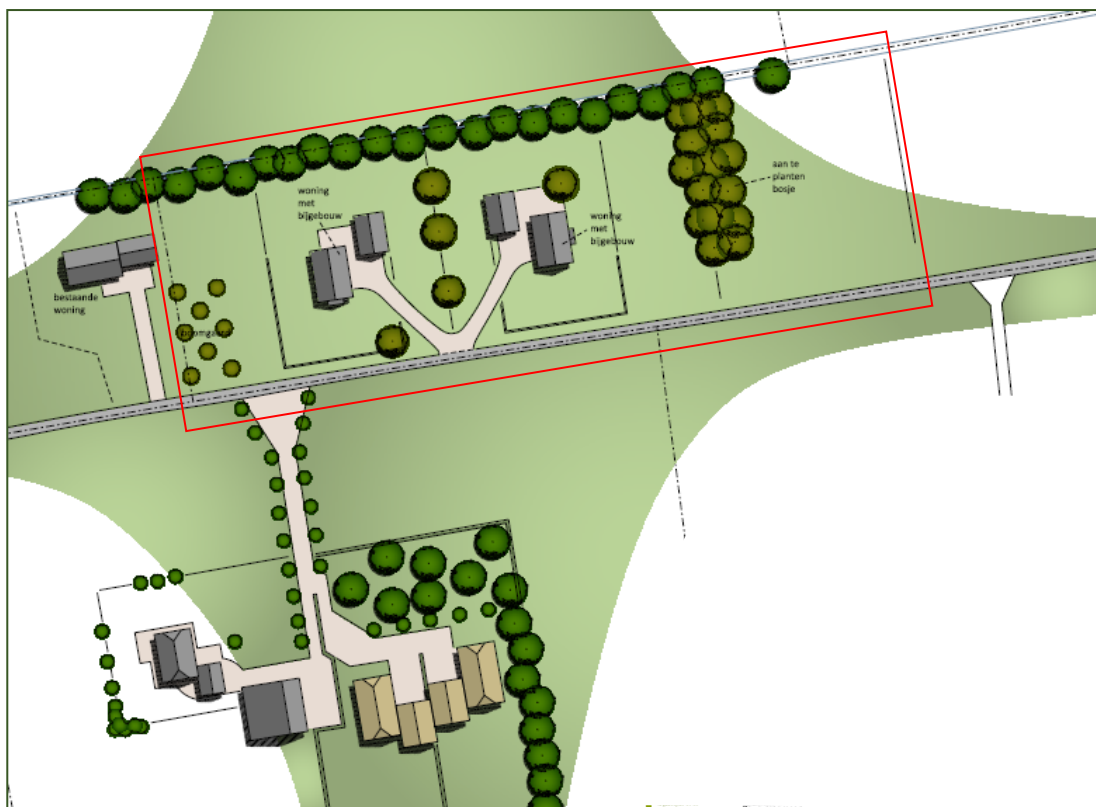

Foto's: Directe omgeving: de te handhaven woning met aangebouwde garage.

3.2 Gewenste toekomstige situatie en voorgenomen ingrepen

De aanleiding voor het uitvoeren van onderhavige quickscan is de gewenste bouw van twee woningen met bijgebouwen. In het kader van de Rood-voor-rood-regeling zullen bijna alle aanwezige opstallen worden geamoveerd, met uitzondering van de woning met aangebouwde garage. Er zullen geen watergangen worden gedempt. Wel zullen er enkele groenstructuren worden gerooid. Het perceel zal landschappelijk worden ingepast, onder andere door de aanplant van bomenrijen en een boomgaard.

Afbeelding 2: Gewenste situatie (bron: VanWestreenen BV).

De bovenstaande ingrepen vallen binnen de Flora- en faunawet onder het belang j: de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

4 BEVINDINGEN ONDERZOEK

Hieronder worden de bevindingen van de quickscan besproken, allereerst de bevindingen van de deskresearch en vervolgens de bevindingen van het veldonderzoek.

4.1 Bevindingen deskresearch

In de databases van de provincie is af te lezen dat het plangebied niet is gelegen in het GNN (gelegen op circa 600 meter) of de GO of nabij (>3.000 meter) een Natura2000-gebied. Het plangebied heeft tevens geen bijzonder beheertype in het Natuurbeheerplan.

Volgens de geraadpleegde bronnen zijn er soorten als de steenuil (roepende exemplaren zeer nabij plangebied), de huismus (nabij), das (o.a. verkeersslachtoffers relatief nabij) aanwezig in de omgeving van het plangebied. Waarnemingen van steenmarter, kerkuil of gebouwbewonende vleermuissoorten zijn in de geraadpleegde databases niet aangetroffen.

4.2 Bevindingen veldonderzoek

In deze paragraaf zijn de bevindingen van het veldonderzoek opgenomen. Bijlage 1 geeft de locaties van de waarnemingen weer.

Flora

Binnen het daadwerkelijke plangebied zijn geen beschermde wilde planten waargenomen. Het plangebied is grotendeels bebouwd en verhard. In een dergelijk plangebied zijn geen wilde beschermde soorten te verwachten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het daadwerkelijke plangebied diverse vogels waargenomen, waaronder koolmees, houtduif, merel, roodborst, kraai en spreeuw. Deze algemeen voorkomende soorten kunnen broeden in de te amoveren opstallen en de groenstructuren. Er zijn diverse nestresten van onder andere winterkoning, houtduif en merel aanwezig binnen het plangebied.

In de groenstructuren behorende bij de te handhaven woning is een groep huismussen aanwezig. Volgens de geïnterviewde bewoners broeden de huismussen onder de dakpannen van de woning en de garage en in nestkasten. De ruimtes onder de golfplaten (bij de dakgoten) van de te slopen opstallen waren goed te onderzoeken op sporen of nestresten van deze soort. Er zijn geen aanwijzingen dat huismussen broeden onder de golfplaten. Enkele van de opstallen waren goed afgesloten (doormiddel van vogelschroot en houten planken) voor vogels. Rondom de opstallen is tevens weinig groen, en daarmee noodzakelijke schuilmogelijkheden, aanwezig.

Foto's: Goed te onderzoeken ruimte onder golfplaten (bij de dakgoot) en afsluiting golfplaten.

De groenstructuren rondom de woning maken onderdeel uit van het functionele leefgebied van de aanwezige mussen. Met name de dichte en groenblijvende structuren zijn belangrijk. Volgens de bewoners zat er voorgaande jaren af en toe een steenuil op de schuren, maar afgelopen jaar is de uil niet meer waargenomen. Er zijn geen concrete sporen van een steenuil, zoals braakballen of urinesporen, waargenomen binnen het plangebied. Sporen van andere uilen, zoals de kerkuil, zijn niet aangetroffen. Deze grotere uil laat vaak duidelijke sporen achter wanneer er een exemplaar aanwezig is. Horsten van roofvogels zijn in de te kappen bomensingel niet waargenomen.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn geen exemplaren van Tabel 3 of verblijfs- of voortplantingsplaatsen ervan aangetroffen. Tevens betreft het plangebied geen bijzonder geschikt foerageergebied voor deze diersoorten. De weilanden en de groenstructuren rondom kunnen wel gebruikt worden door de das om eten te zoeken, maar het plangebied zelf betreft geen significant foerageergebied. Voor de steenmarter is een dergelijke locatie en de directe omgeving geschikt als verblijf- en foerageerplaats. Er zijn in het plangebied echter geen sporen (latrines, markeeruitwerpselen of prooi-resten/ afgebeten veren) aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van een steenmarter. De steenmarter is door de bewoners nooit waargenomen. Er zijn geen nesten van de eekhoorn waargenomen in de te kappen bomen.

Algemeen voorkomende soorten (tabel 1-soorten), zoals muizen, konijnen en mollen maken gebruik maken van het plangebied om er te foerageren of er te verblijven. Soorten als ree en haas kunnen nabij het plangebied worden waargenomen.

Vleermuizen

De te amoveren opstallen zijn niet geschikt bevonden als vaste verblijf- of voortplantingsplaats van gebouw-bewonende vleermuizen. De ruimtes tussen het dakbeschoot/ de isolatiepanelen en de golfplaten is met name toegankelijk via openingen bij de dakgoot. Van deze openingen maken vleermuizen geen gebruik. Ook zijn deze ruimtes te groot en te open voor vleermuizen, die van smallere en meer afgesloten ruimtes houden in verband met het benodigde microklimaat en gevoel van veiligheid. De wandbetimmering bij de kapschuur is van onderaf goed afgesloten. De woning en de garage zijn beter geschikt voor vleermuizenverblijven.

Er worden geen bomen gekapt die geschikt kunnen zijn voor boombewonende vleermuizen, zoals bomen met naar boven ingerotte holten, scheuren of loszittend schors.

De aanwezigheid van de te handhaven berken/ elzensingel, de tuin en omliggende weides maakt dat het plangebied en de directe omgeving zal worden gebruikt als foerageergebied. Gezien het bebouwde en verharde karakter van het plangebied zelf zal het geen significant foerageergebied betreffen.

Er geen significante vliegroutes aanwezig binnen het plangebied.

Amfibieën, reptielen en vissen

Onder andere het bebouwde en verharde karakter (beperkt aantal weggroepjes) en het ontbreken van oppervlaktewater maken dat de veelal veeleisende exemplaren van streng en strikt beschermde soorten van de soortgroepen vissen, amfibieën, reptielen niet zijn te verwachten binnen het plangebied. In de sloten in de omgeving kunnen algemeen voorkomende soorten voorkomen. De vegetatie bij de noordelijke bomensingel kan als landhabitat worden gebruikt.

Ongewervelden/ overige soorten

Onder andere het gecultiveerde karakter maakt dat de veelal veeleisende exemplaren van streng en strikt beschermde ongewervelden niet zijn te verwachten binnen het plangebied.

5 EFFECTENBEOORDELING

Hieronder zijn de effecten van de voorgenomen ingrepen op eventueel aanwezige beschermde gebieden en de aanwezige flora en fauna getoetst aan de vigerende wet- en regelgeving.

5.1 Effecten beschermde gebieden

Het plangebied is niet gelegen in het GNN/ de GO of nabij een Natura2000-gebied. Negatieve effecten op natuurgebieden zijn derhalve niet te verwachten. Thema's als verdroging en vermesting/ verzuring (stikstof) vallen niet onder de reikwijdte van onderhavige quickscan flora en fauna.

5.2 Effecten soorten

Er wordt in het kader van de Flora- en faunawet nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de ingreep worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt) of dat dieren opzettelijk worden verontrust, verjaagd of gedood. Verder is er gekeken of er invloeden zijn die leiden tot een verminderde geschiktheid als foerageergebied waarbij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook vaste rust en verblijfplaatsen niet langer kunnen functioneren.

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn er binnen het daadwerkelijke plangebied geen beschermde wilde vaatplanten aangetroffen.

Er zijn derhalve geen negatieve effecten te verwachten aangaande deze soortgroep.

Vogels

Algemeen voorkomende soorten kunnen broeden in de groenstructuren en in de te amoveren opstallen. Het rooien van de groenstructuren en de sloop van de opstallen dienen buiten het broedseizoen van vogels plaats te vinden (broedseizoen loopt in onderhavige situatie globaal van maart tot (en met) augustus in verband met duiven). Het is van belang om te weten dat de Flora- en faunawet geen standaardperiode voor het broedseizoen hanteert. Het gaat erom of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum.

Het nest van de huismus is jaarrond beschermd. De nesten en het functionele leefgebied van deze soort blijven onaangetast in het kader van het project. De toekomstige situatie zal door de realisatie van woningen met bijbehorende tuinen geschikter worden voor deze soort. Zeker wanneer er bij de nieuwbouw zogenaamde vogelvides (in plaats van vogelschroot) worden toegepast.

De steenuil is door de bewoners, in een recent verleden, een enkele keer waargenomen binnen het plangebied. In de geraadpleegde bronnen zijn 3 jaar oude waarnemingen van roepende exemplaren nabij het plangebied gevonden. Concrete sporen, zoals braakballen en urine, die kunnen duiden op aanwezigheid van de soort zijn echter niet waargenomen. Juveniele exemplaren zijn door de bewoners nooit waargenomen. De waarneming betrof altijd 1 exemplaar. Gezien de omgeving is het goed mogelijk dat het waargenomen exemplaar verblijft op een nabijgelegen agrarisch perceel en het plangebied enkel gebruikt om bijvoorbeeld te zonnen/ foerageren. Afgelopen jaar is de steenuil niet meer waargenomen door de bewoners. Omdat de bewoners graag de soort binnen het perceel willen hebben, zullen er, in samenwerking met een lokale uilenwerkgroep, speciale nestkasten voor deze soort worden opgehangen.

Ondanks het ontbreken van recente en regelmatige waarnemingen en duidelijke sporen is er altijd een kleine kans dat de steenuil het plangebied toch gebruikt om te broeden. Om er zeker van te zijn dat er geen broedlocatie door de ingreep verloren gaat (verboden bij de Flora- en faunawet) zal er een nader onderzoek uitgevoerd worden, op basis van de soortenstandaard Steenuil van het ministerie van EZ. De meest geschikte onderzoeksperiode loopt van half februari tot half april. Bij het toch, onverwachts, aantreffen van een vaste verblijf- of voortplantingsplaats (zoals bedoeld in artikel 11 Flora en faunawet) dient er een ontheffing aangevraagd te worden en mitigerende maatregelen genomen te worden. De werkzaamheden dienen dan volgens een op te stellen ecologisch werkprotocol uitgevoerd te worden. Het functionele leefgebied van de soort, zoals foerageergebied, zal niet significant worden aangetast. Er zijn voor deze soort relatief eenvoudige maatregelen te nemen om een eventueel verlies aan een vaste verblijfplaats te mitigeren. De doorgang van het project zal bij een eventuele aanwezigheid van een steenuil niet in gevaar komen. Ook kan de bestemmingsplanwijziging in gang worden gezet.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen het daadwerkelijke plangebied zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen van streng en strikt beschermde soorten aangetroffen.

Algemeen voorkomende soorten kunnen gebruikmaken van het plangebied en de directe omgeving. Voor deze Tabel 1- soorten geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft. Wel geldt de zorgplicht.

Rooi- en sloopwerkzaamheden gebeuren bij voorkeur buiten het voortplantingsseizoen en de winterrust. Soorten als egels zijn erg kwetsbaar in deze periodes. Augustus, september (en oktober) zijn, afhankelijk van onder andere de klimatologische omstandigheden, geschikte maanden om groenstructuren te verwijderen.

Er zijn geen negatieve effecten te verwachten aangaande grondgebonden zoogdieren.

Vleermuizen

Binnen het plangebied zijn geen vaste voortplantings- of verblijfplaatsen aanwezig. Tevens betreft het plangebied geen significant foerageergebied. Er is voldoende foerageergebied in de omgeving aanwezig. De nieuwe situatie zal naar verwachting meer geschikt foerageergebied opleveren. Er is geen essentiële vliegroute aanwezig binnen het daadwerkelijke plangebied. Er zijn derhalve geen negatieve effecten te verwachten aangaande vleermuizen.

Amfibieën, reptielen en vissen

Binnen het daadwerkelijke plangebied zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen van streng en strikt beschermde soorten aangetroffen.

Voor eventueel aanwezige Tabel 1- soorten geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft. Wel geldt de zorgplicht. Augustus, september (en oktober) zijn, afhankelijk van onder andere de klimatologische omstandigheden, geschikte maanden om groenstructuren te verwijderen.

Bovenstaande beschouwend zijn er geen negatieve effecten te verwachten aangaande deze soortgroepen.

Ongewervelden/ overige soorten

Er zijn geen vaste verblijfplaatsen of exemplaren van streng en strikt beschermde overige soorten waargenomen. Voor eventueel aanwezige Tabel 1- soorten geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft. Wel geldt de zorgplicht.

Bovenstaande beschouwend zijn er geen negatieve effecten te verwachten aangaande overige soorten.

Algemene zorgplicht

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet. Eventueel aanwezige dieren dienen de kans te krijgen om te vluchten.

De zorgplicht houdt ook in dat er zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de periode waarin wordt gewerkt (buiten kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode).

6 CONCLUSIE EN VRIJBLIJVEND ADVIES

6.1 Conclusie

Op basis van het onderzoek is beoordeeld of er procedurele gevolgen te verwachten zijn.

Ter onderbouwing van de conclusies dient hoofdstuk vijf geraadpleegd te worden.

Conclusies	
Beschermde gebieden	De voorgenomen ingrepen zullen geen negatief effect hebben op beschermde (natuur)gebieden.
Soortgroepen	Flora Er zijn geen beschermde wilde soorten aangetroffen.
	Vogels In de te amoveren opstallen en de te rooien groenstructuren kunnen algemeen voorkomende vogels broeden. → De rooi- en sloopwerkzaamheden dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden. In het verleden is er een enkele keer een steenuil wargenomen op het dak van een schuur. → Er zijn geen concrete aanwijzingen/ sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid/ nestlocatie van een exemplaar; → Er zullen binnen het perceel speciale nestkasten voor de steenuil worden opgehangen; → Er zal een extra controle komen in het voorjaar om met zekerheid te kunnen uitsluiten dat de soort een broedlocatie heeft binnen het plangebied; → Het functionele leefgebied van de steenuil zal niet significant worden aangetast.
	Grondgebonden zoogdieren Er zijn geen exemplaren van streng of strikt (tabel 2 of 3) beschermde soorten of verblijf- en/of voortplantingsplaatsen ervan aangetroffen. Algemeen voorkomende soorten (tabel 1) kunnen voorkomen.
	Vleermuizen Er zijn geen geschikte verblijf- en/of voortplantingsplaatsen voor gebouw- of boombewonende soorten aanwezig binnen het plangebied. Tevens betreft het plangebied geen essentieel foerageergebied en zullen er door de ingreep geen essentiële vliegroutes verloren gaan.
	Amfibieën, reptielen en vissen Er zijn geen vaste verblijf- en/of voortplantingsplaatsen of exemplaren van streng en strikt beschermde overige soorten waargenomen. Algemeen voorkomende soorten (tabel 1) kunnen voorkomen.
	Ongewervelden/ overige soorten Er zijn geen vaste verblijf- en/of voortplantingsplaatsen of exemplaren van streng en strikt beschermde overige soorten waargenomen.

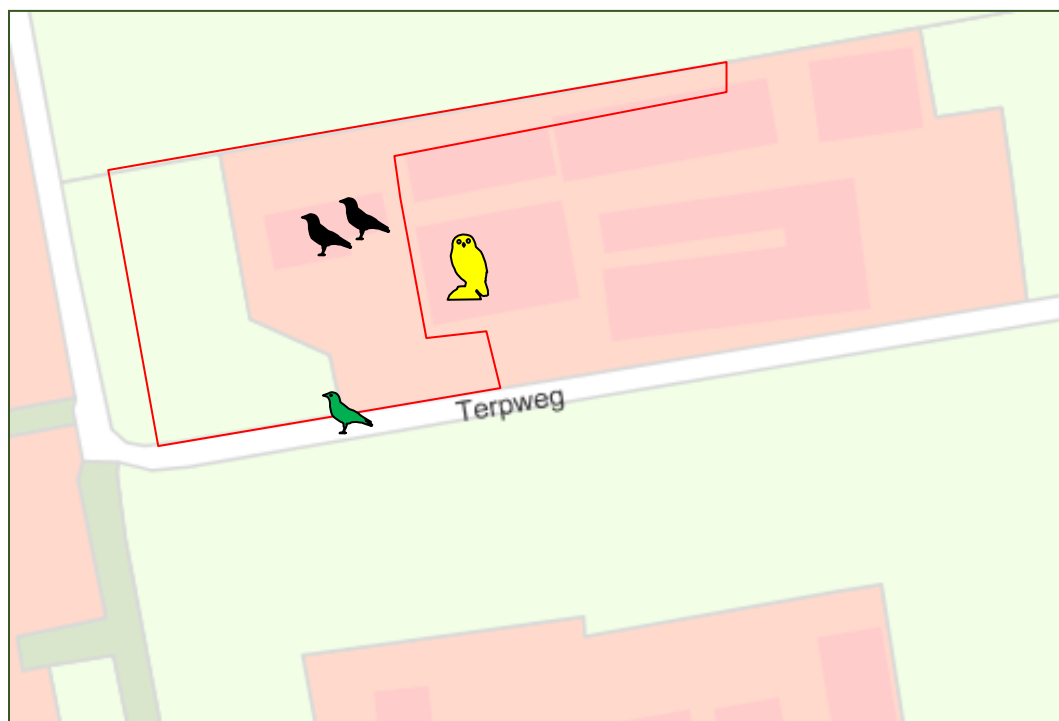
Flora- en faunawet	Op basis van de bevindingen kan geconcludeerd worden dat in de huidige situatie er <u>geen</u> procedurele gevolgen zijn aangaande de voorgenomen ingreep. → De verwachting is dat er geen nestlocatie aanwezig is van de steenuil. Een nader onderzoek in het voorjaar van 2016 zal dit bevestigen of ontkrachten. → Bij de onverwachte aanwezigheid van een nestlocatie zal er een ontheffing Flora- en faunawet aangevraagd moeten worden en een ecologisch werkprotocol moeten worden opgesteld, met daarin o.a. de te nemen mitigerende maatregelen; → Er zijn voor de steenuil relatief eenvoudig maatregelen te nemen om een eventueel verlies aan een vaste verblijfplaats te mitigeren. De opdrachtgever wil graag de soort binnen het perceel krijgen. Er zullen in dat kader speciale steenuilkasten worden opgehangen; → De doorgang van het project zal bij een eventuele aanwezigheid van een steenuil niet in gevaar komen. Ook kan de bestemmingsplanwijziging alvast worden ingezet. → Overige nadere onderzoeken of ontheffingsaanvragen zijn niet noodzakelijk; → Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor in het wild levende dieren en hun leefomgeving; → Voor algemeen voorkomende soorten (Tabel 1) geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft.
--------------------	---

6.2 Vrijblijvend advies

Locaties zoals in onderhavig onderzoek zijn vaak geschikt om bij nieuwbouw zogenaamd “natuur-inclusief” te bouwen. Natuur-inclusief bouwen houdt in dat er bij de bouw al rekening wordt gehouden met soorten en soortgroepen als vleermuizen, steenuilen en huismussen. Voor deze soorten zijn speciale nestkasten en -stenen of zogenaamde vogelvides (in plaats van vogelschroot) ontworpen om een verblijfplaats te kunnen creëren. Hierover is veel te vinden op internet.

BIJLAGE 1

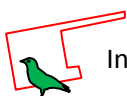
WAARNEMINGEN

Afbeelding 3: Waarnemingen.

Nesten huismus

Inschatting functioneel leefgebied huismus

Oude waarneming (door bewoners in voorgaande jaren) steenuil

BIJLAGE 2

WETTELIJK KADER

1 Flora- en faunawet

De bescherming van planten- en diersoorten is geregeld in de Flora- en faunawet. Deze wet is erop gericht om de Nederlandse biodiversiteit te beschermen en de dieren en planten binnen de Nederlandse wetgeving de plek te geven die hun volgens de Europese afspraken toekomt. De Flora- en faunawet is sinds 1 april 2002 van kracht.

Het uitgangspunt van de Flora- en faunawet is 'Nee, tenzij'. Dit betekent dat alles wat schadelijk is voor bedreigde soorten verboden is. Van het verbod ('nee') kan alleen onder bepaalde voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken.

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen die voor alle planten en dieren geldt. Naast de zorgplicht bevat de wet ook een aantal verbodsbepalingen die ervoor zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten.

1.1. Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

1.2 Verbodsbepalingen

- Artikel 8: Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

1.3 Algemene maatregelen van Bestuur (AMvB)

De 'AMvB art.75' van de Flora- en faunawet is in februari 2005 in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke soorten tijdens specifieke activiteiten geregeld. De Flora- en faunawet is middels deze AMvB vereenvoudigd doordat bij bijvoorbeeld ruimtelijke ingrepen en bestendig gebruik en beheer voor de meest algemene soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

De beschermde soorten worden ingedeeld in drie categorieën (tabellen). Tevens hebben vogels een aparte status.

Tabel 1: Algemene soorten waarvoor een vrijstelling geldt (licht beschermd):

Voor algemeen voorkomende soorten geldt een algemene vrijstelling van de verboden 8 tot en met 12. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Wel blijft ook voor deze soorten de zorgplicht van kracht. De werkzaamheden betreffen bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Tabel 2: Overige soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer volgens een, door de minister goedgekeurde, gedragscode gewerkt wordt (streng beschermd):

Voor een aantal soorten geldt een vrijstelling mits volgens een door het ministerie goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Wanneer er niet gewerkt wordt met een gedragscode of wanneer de ingrepen niet vallen bij de onder Tabel 1 genoemde werkzaamheden, kan een ontheffing worden aangevraagd. Deze kan worden verleend indien de beoogde ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort(en). Eventueel moeten hiertoe mitigerende en compenserende maatregelen genomen worden. De aanvraag zal worden onderworpen aan een lichte toets.

Tabel 3: Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten en in AMvB aanvullend aangewezen soorten (bijlage 1) (strikt beschermd):

Voor soorten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en voor de bijlage 1 soorten geldt het zwaarste beschermingsregime. Voor deze soorten geldt geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Een ontheffing kan alleen worden verleend wanneer:

- geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- sprake is van een in of bij de wet genoemd belang;
- geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Voor bijlage IV-soorten geldt eveneens dat er sprake moet zijn van een door de Habitatrichtlijn erkend belang.

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

1.4 Vogels

Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd tijdens het broedseizoen. De Flora- en faunawet hanteert geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is, ongeacht de datum.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nest. Deze nesten vallen tijdens de gebruikperiode onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet.

Een aantal vogels gebruiken het gehele jaar hun nest, als bijvoorbeeld vaste rust- en of verblijfplaats, of zijn erg honkvast en keren elk jaar terug naar dezelfde locatie of gebruiken elk jaar hetzelfde nest en zijn niet in staat om zelf een nest te maken. In bovengenoemde situaties is het nest jaarrond beschermd. Dit houdt in dat het nest/ vaste rust- en verblijfplaats ook na het broedseizoen niet zomaar vernietigd mag worden (Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten, augustus 2009)

Indien een jaarrond beschermd nest aanwezig is en deze (en/ of de leefomgeving) verloren gaat, kan een ontheffing worden aangevraagd en/ of dienen mitigerende maatregelen genomen te worden.

Voor soorten kan alleen ontheffing worden verkregen indien er sprake is van een wettelijk belang genoemd in de Vogelrichtlijn;

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

1.5 Gedragscode

Er kan gebruik worden gemaakt van de vrijstelling die is gegeven naar aanleiding van een goedgekeurde gedragscode. Er dient dan aantoonbaar in overeenstemming met de gedragscode gewerkt te worden door de inhoud van de gedragscode op te nemen in bijvoorbeeld eigen werkprotocollen.

Veel gebruikte gedragscodes voor onderhavige activiteiten zijn de gedragscode 'ruimtelijke ordening en inrichting van gemeenten' en de gedragscode 'Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelsector'.

	niet beschermde soorten	Zorgplicht
	Soorten van tabel 1 lichtste beschermingsregime algemene soorten	Vrijstelling Wel zorgplicht
	Soorten van tabel 2 middelste beschermingsregime overige soorten	Gedragscode of Ontheffing
	Vogels	Gedragscode of Ontheffing
	Vogels met jaarrond beschermde nesten	Ontheffing
	Soorten van tabel 3 zwaarste beschermingsregime bijlage 1 AMvB bijlage IV Habitatrichtlijn	Ontheffing

Tabel 1: Samenvatting beschermingsregime Flora- en faunawet.

2 Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet'98)

Het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden in Nederland is opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 die per 1 oktober 2005 van kracht is.

Gebieden die bescherming genieten onder de Nbwet'98 zijn Natura2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden), Beschermde Natuurmonumenten en wetlands.

Handelingen binnen beschermde gebieden die de wezenlijke kenmerken van het gebied aantasten, zijn in principe verboden en worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Bij ruimtelijke ingrepen in de nabije omgeving van de beschermde gebieden, moet worden bepaald in hoeverre de externe werking van de ingreep een effect heeft op het beschermde gebied. Betreft het een Natura2000-gebied zal een vergunningsaanvraag op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 moeten worden aangevraagd.

3 Nationaal Natuur Netwerk (NNN)

Vaak vallen de Natura2000-gebieden samen met het zogenaamde Nationaal Natuur Netwerk (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur. In de provincie Gelderland wordt de benaming Gelders Natuurnetwerk (GNN) gehanteerd.

Dit GNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het GNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

In het GNN liggen: bestaande natuurgebieden (waaronder de 20 Nationale Parken), gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt, landbouwgebieden (beheerd volgens agrarisch natuurbeheer) en ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee.

In het netwerk geldt het 'nee, tenzij'-principe. Ruimtelijke ingrepen zijn niet toegestaan, tenzij er geen alternatieven zijn. Ook moeten de ontwikkelingen een groot openbaar belang hebben. De schadelijke effecten van de activiteit op de natuur moeten bovendien worden gemitigeerd. De kernkwaliteiten en omgevingscondities vormen het toetsingskader. De initiatiefnemer dient onderzoek te doen naar eventuele significant negatieve effecten die een activiteit kan hebben op het GNN.

4 Rode Lijst

Rode Lijst soorten zijn soorten die zijn opgenomen op officiële, door het parlement bekrachtigde en in de Staatscourant gepubliceerde, lijsten van soorten die gevoelig of kwetsbaar zijn of zelfs direct in hun voortbestaan bedreigd worden. De bedreigde dier- en plantensoorten op de Rode Lijsten hebben geen juridische status, tenzij ze ook in de Flora- en faunawet zijn opgenomen.

BIJLAGE 3

LITERATUURLIJST

Boeve, M.N, Omgevingsrecht, uitgeverij Europa Law Publishing, Amsterdam, 2006
Broekhuizen, S e.a., Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht, 1992
Den Held, J.J, Beknopt overzicht Nederlandse Plantengemeenschappen, uitgeverij KNNV, Utrecht, 1991
IKC Natuurbeheer, Handboek natuurdoeltypen in Nederland, uitgeverij Judels&Brinkman, Delft, 1995
Meesters, G, Natuuratlas van Nederland, uitgeverij Icob b.v. Alphen aan den Rijn, 2001
Meijden R. Van der, Heukels' Interactieve Flora van Nederland, ETI, 2007
Parmentier, F, Paassen A van, Steenuil onder de pannen – maatregelencatalogus, 2009
Olsen L-H, Dier & spoor, KNNV uitgeverij, 2012
Ravon, De amfibieën en reptielen van Nederland, 2009
Sovon Vogelonderzoek Nederland, Atlas van de Nederlandse Broedvogels, uitgeverij KNNV, Utrecht, 2002
Spohn, R, Bloemen, uitgeverij Tirion BV, Baarn, 2008
Spohn, R, Bomen, uitgeverij Tirion BV, Baarn, 2008
Sterry, P, Vogelwijzer, uitgeverij Tirion BV, Baarn, 2006
Vogelbescherming Nederland, Topografische Inventarisatieatlas voor flora en fauna van Nederland, Zeist, 2003.

Internet:

Atlas Gelderland
www.gelderland.nl
www.ravon.nl
www.sovon.nl
www.vogelbescherming.nl
www.vogelvisie.nl
www.vzz.nl